

Fyldest til normale Priser, kunde der gives Dispensation fra Udførselsforbudet. Det var et Forslag, der lod sig høre. Men havde Regeringen praktiseret dette Forslag, havde der simpelt hen ikke været til at være her i Landet for Spektakel. Det kan man danne sig en klar Forestilling om, naar man erindrer den Agitation, der er lavet lige til de sidste 14 Dage. Men i øvrigt er der ikke fremsat Forslag, der kunde tages alvorligt. Venstre har, i alt Fald gennem en meget stor Del af sin Presse og sine Repræsentanter her i Rigsdagen, krævet Krigspriser og modsat sig alle Foranstaltninger, der gik ud paa at regulere Priserne saaledes, at de var overkommelige. Det eneste Forslag, der har været udformet, dog kun skitseret, har været Hr. Madsen-Mygdals, men det kom først meget sent. Om dette Forslag vil jeg gerne sige et Par Ord. Forslaget gik i store Træk ud paa, at Krigspriser skulde være tilladte, al Maksimalpris skulde ophæves, de herskende Konjunkturer skulde bestemme Priserne, der skulde ingen Regulering være fra Regeringens Side, og for at hjælpe den ubemidlede Del af Befolkningen skulde der saa udddeles Understøttelser i stor Stil. Hr. Madsen-Mygdal havde regnet ud, at 120,000 Familier skulde hjælpes ved en Understøttelse paa 120 Kr. om Aaret. Alle de i de frie Erhverv arbejdende, der ikke var i selvstændig Virksomhed, skulde have en Understøttelse, naar deres Indtægt ikke var 1,200 Kr. om Aaret. Det viste sig imidlertid, da Statistisk Departement fik Sagen til Undersøgelse, at ikke blot 120,000, men 160,000 Familier skulde have Understøttelse paa denne Maade. Men det vilde jo ikke være fyldestgørende at yde Understøttelse blot til de Familier, der arbejdede i det frie Erhverv, og som ikke havde en aarlig Indtægt paa 1,200 Kr. For det første vilde Understøttelsen slet ikke slaa til, naar der var Krigspris paa alle Livsfornødheder, paa alle de Varer, de nødvendigvis maatte købe til deres Husholdning. For det andet er der udenfor deres Kreds en stor Del Familier, som overhovedet ingen Hjælp vilde faa. Alle selvstændige Mænd, der har Familie, og for øvrigt de ogsaa, der ingen Familie har, vilde slet ingen Hjælp kunne faa efter Hr. Madsen-Mygdals Forslag. Og naar man nu erindrer, at der i 1909 var ikke mindre end 954,581 Personer over 18 Aar — de gifte Kvinder fraregnede —, som havde under 1,200 Kr. i Aarsindtægt, og at der var 787,032, som havde under 800

Kr., saa vil man forstaa, hvor ufuldstændigt dette Forslag var, og at det aldeles ikke kunde sættes i Stedet for Regeringens prisregulerende Foranstaltninger. Det var sikkert Hr. Madsen-Mygdals Tanke, at kunde de ubemidlede skulde have Hjælp. Han har formodentlig ladet sig lede af den Agitation, der har været rettet mod Regeringens Foranstaltninger med den Begrundelse, at de rige ogsaa nød godt af Maksimalpriserne. Men naar man erindrer, at kun godt 6 pCt. af samtlige Personer over 18 Aar har mere end 2,000 Kr. i aarlig Indtægt, vil man forstaa, at det ingen praktisk Betydning har, om de Foranstaltninger, der træffes, kommer alle til god eller kun dem, der i Virkeligheden kan siges at trænge til Hjælp. Hr. Madsen-Mygdals Forslag kunde altsaa aldeles ikke paa nogen tænkelig Maade træde i Stedet for de Foranstaltninger, som Regeringen havde begyndt at træffe.

Skitsemaæssigt er der af andre stille Forslag om, at Regeringen skulde foretage Opkøb til Krigspris, Staten og Kommunen skulde købe Varer til Krigspriser og sælge dem igen til en Underpris, der var overkommelig. Men noget udformet Forslag herom har der ikke foreligget, og nogen Beregning over, hvad det vilde koste, har der heller ikke foreligget. Man har sagt i Almindelighed, at det kunde lade sig gøre, og at man saa kunde udskrive Beløbene gennem Skatter paa dem, som har haft en særlig Fortjeneste paa Krigen. Jeg har ikke set nogen Beregning over, hvorledes dette Forslag vilde komme til at se ud. Jeg har derfor tilladt mig at gøre nogle Beregninger, som viser, at en saadan Fremgangsmaade vilde være komplet uoverkommelig. Det vilde være aldeles umuligt at komme denne Vej frem. Den første Følge af Krigspriser paa alle Varer, i det hele den første Følge af Ophævelsen af Regeringens Foranstaltninger, vilde blive en voldsom Prisstigning paa alle Varer, ogsaa Korn og Foderstoffer. Vi vilde ikke i Længden kunne opretholde den Tilstand, at der skulde være fri Udførsel her fra Landet af Fedevarer, men Udførselsforbudet overfor Korn. De kornproducerende Landmænd vilde med god Grund kunne hævde, at de lige saa godt burde have Lov til at udnytte Krigssituationen som de fedevarerproducerende Landmænd. Med hvilken Ret vilde man hævde, at den Landmand, der producerer Korn, skulde sælge sit Korn til en Underpris til Fordel for den Landmand, der skulde have dette Korn for at producere Fedevarer, og som saa igen sæl-